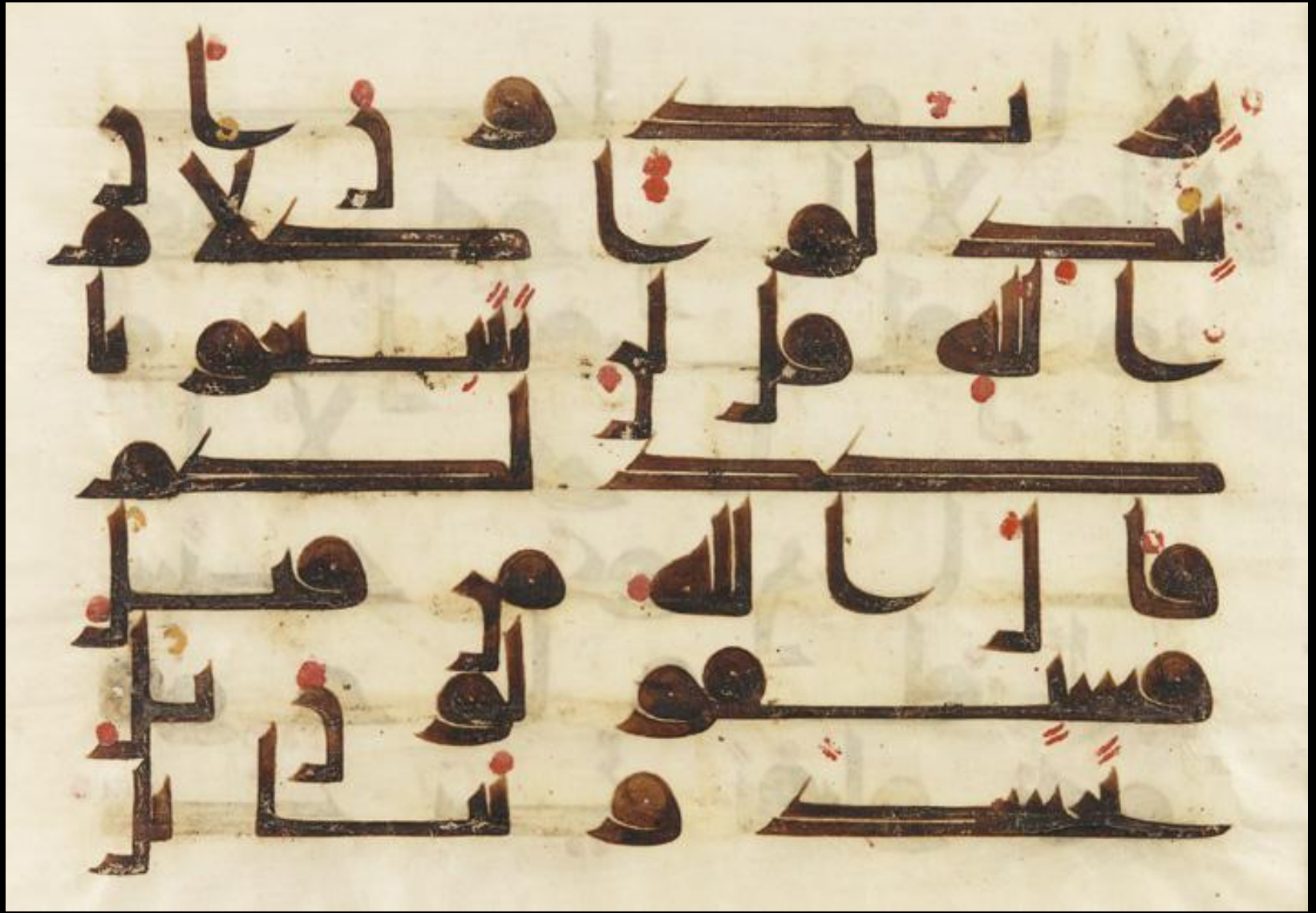
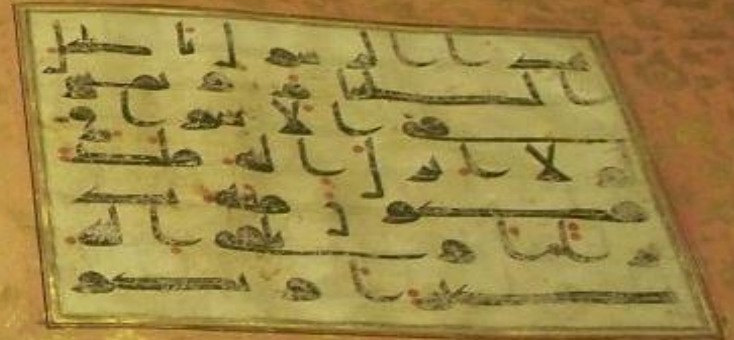
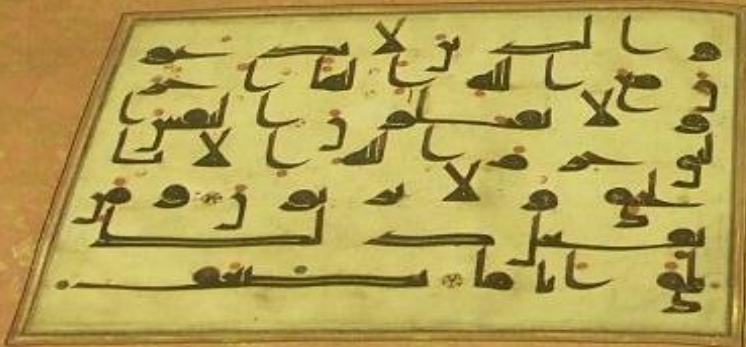

Kur'an-ı Kerim Tarihi

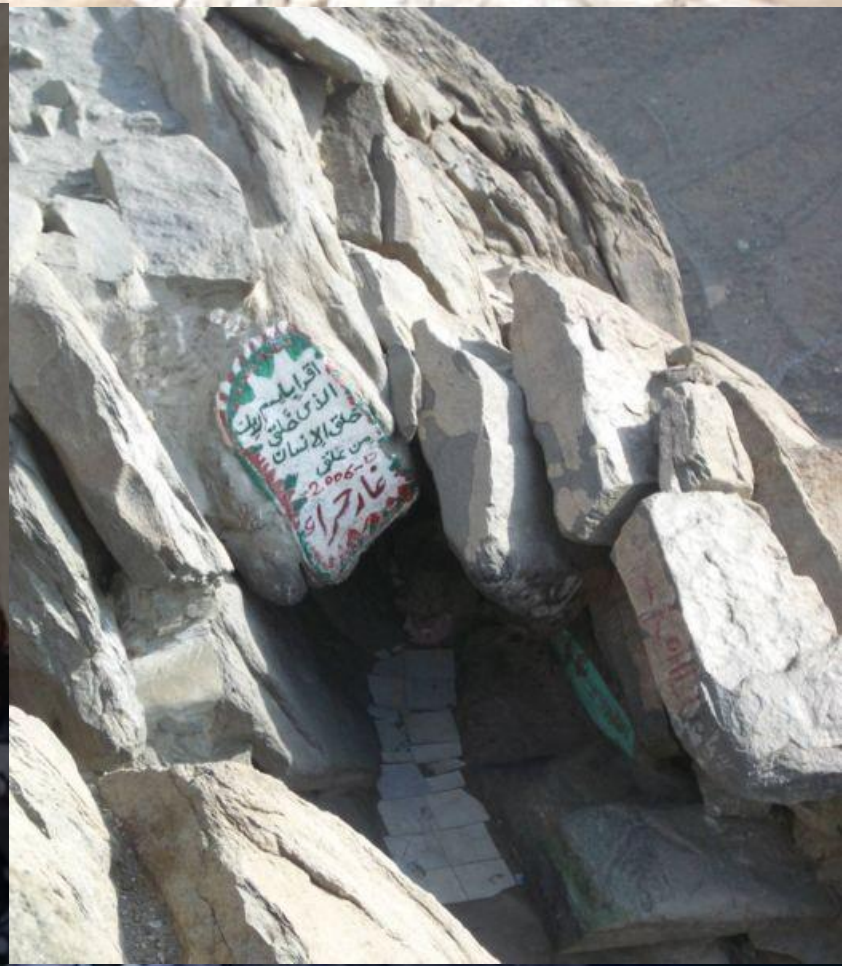

Elimizdeki Őekle ulaŐıncaya kadar Kur'an Őu aŐamalardan geçmiŐtir:

1. **Rasulullah Dönemi:** Vahiy ve yazılma.
2. **Hz. Ebu Bekir Dönemi:** Sayfalar hâlinde toplanma.
3. **Hz. Osman Dönemi:** Mushaflar hâlinde çoğaltma.
4. **Daha Sonraki Dönemler:** Noktalama, harekeleme, tezhip (*süsleme*) vs.

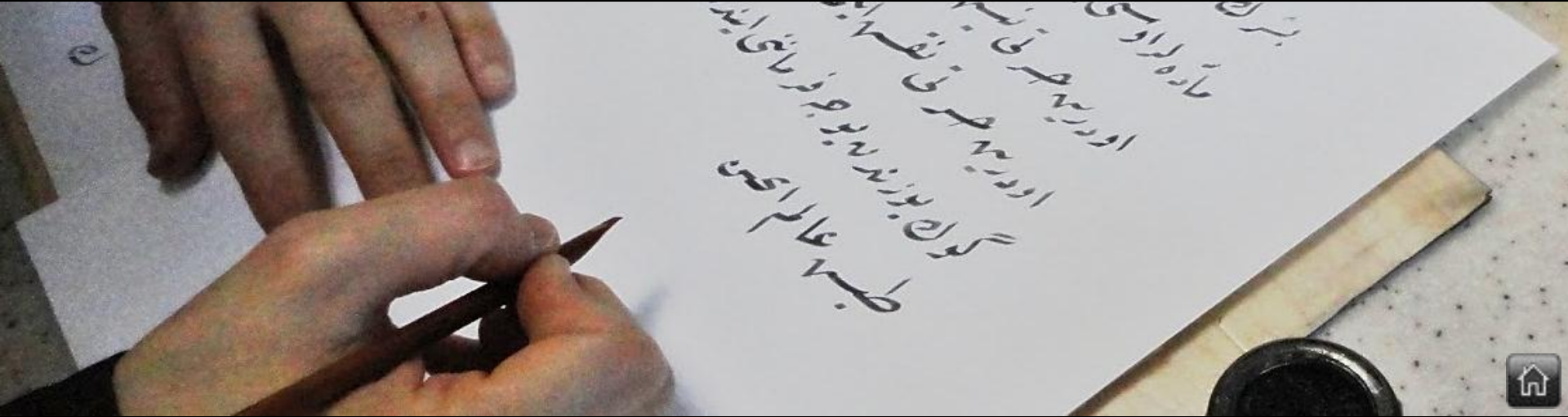

İlk vahiy **610** yılının **Kadir Gecesi**'nde, **Peygamberimiz 40** yaşındayken, **Mekke**'nin kuzeydoğusunda bulunan **Hira (Arayış) Mağarası**'nda **Alak** suresinin **Oku (İkra)** diye başlayan ilk 5 ayeti olarak gelmiştir.

Kur'an'ın Yazılması

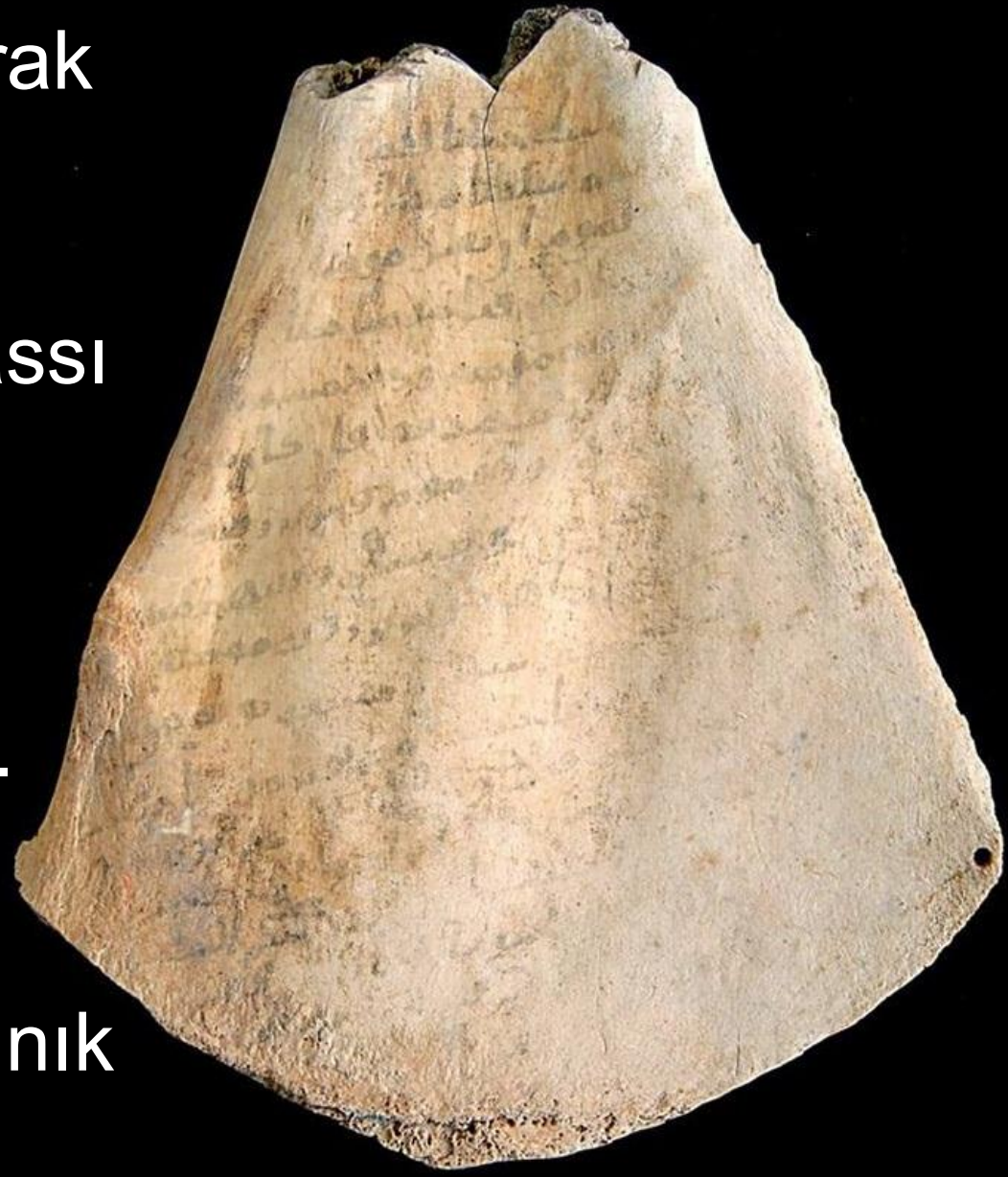
Kur'an, yaklaşık **23** yıllık bir süreçte, parça parça vahyedildi. Bu vahiyler, bir taraftan **Hz. Peygamber** ile ashabı tarafından ezberlenip namaz kılarken ve diğer vesilelerle bol bol okunuyordu. Diğer taraftan da daha ilk zamanlardan itibaren bizzat onun tarafından, **40**'a varan vahiy kâtiplerine yazdırılıyordu.

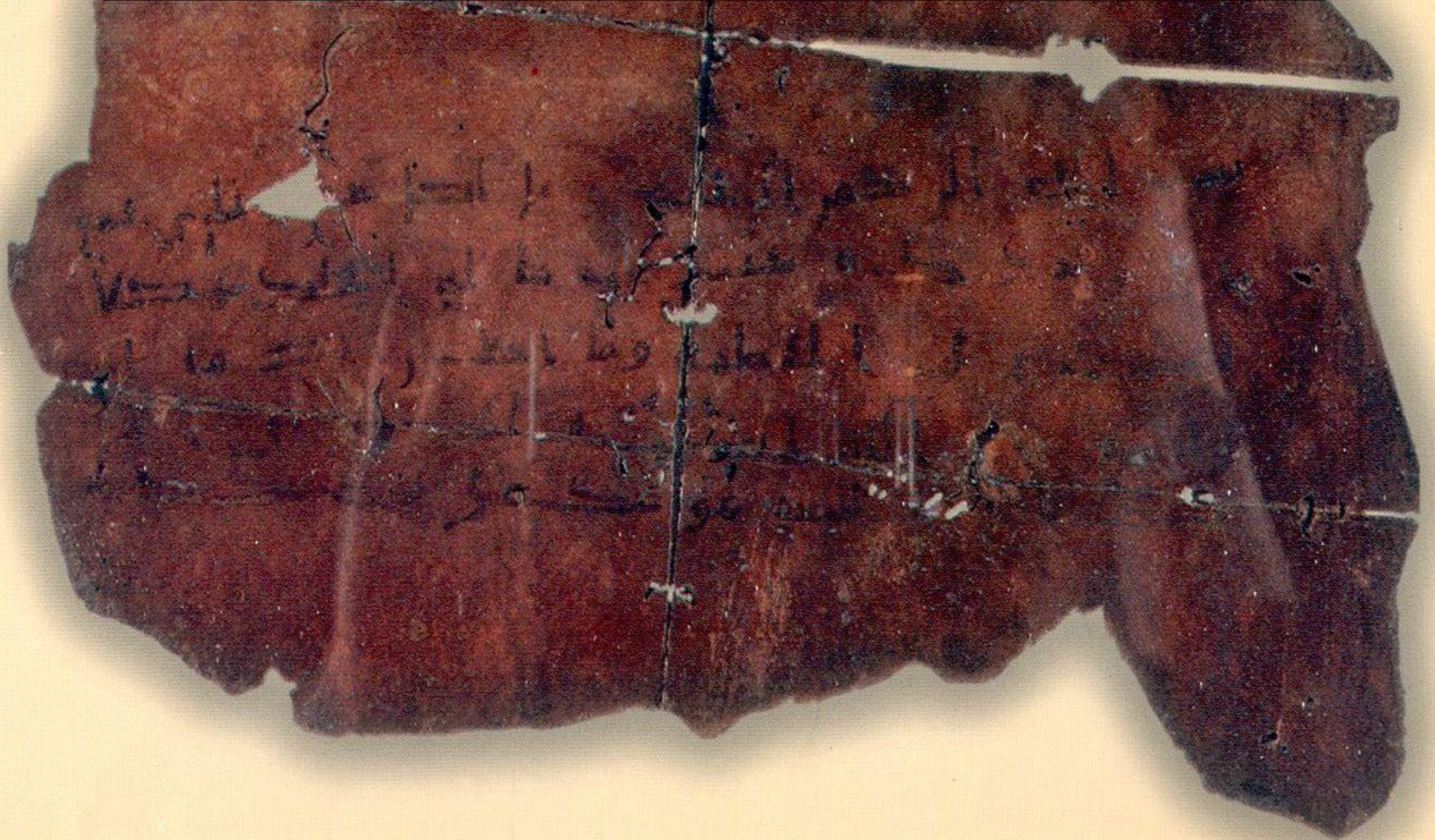
Fakat Kur'an'ın bize kadar ulaşmasında ilk ve en büyük pay, yazıdan çok, hafızanın yani ezberindir. Çünkü o devirde okuma yazmayı bilenlerin çok az olması, yazının bir hayli ilkel olması; kalem-kağıt gibi araçların son derece yetersiz olması nedeniyle bilgiler mecburen, yazıdan çok ezbere dayanıyordu. Zaten okuma yazmanın yaygın olmadığı yerlerde insanlar hâfızalarını çok iyi kullanmak zorundadırlar.

Yazı malzemesi olarak da, şimdiki kâğıda benzeyen papirüs, tabaklanmış deri, yassı hurma dalları, ince beyaz taşlar, tahta levhalar ve kürek kemikleri kullanılırdı. Vahiy yazılı malzemeler de, herkesin elinde dağınık olarak bulunurdu.

H.z. Muhammed'in vahiy gelir gelmez yazdırmış olduğu Hümeze suresi *(Topkapı Sarayı, Mukaddes Emanetler Bölümü. Aksiyon Derg. Eki).*

Hz. Muhammed'in yazdırmış olduğu Tekasür Suresi. *(Topkapı Sarayı, Mukaddes Emanetler Bölümü).*

Arza ve Son Arza

Rasulullah, her sene Ramazan ayında, o âna kadar inmiş olan ayetleri **Cebrail**'e **arz** edip (*sunup*), okuyordu. Böylece her sene, o zamana kadar inmiş olan vahyi topluca gözden geçirmiş oluyorlardı. Bu sunumda diğer Müslümanlar da hazır bulunuyordu. Bu mukabele, **Rasulullah**'ın vefatından önceki Ramazan ayında karşılıklı olarak **iki defa** tekrarlanmıştı (*Buharî, Bed'ü'l-Vahy, 5, Savm, 7, Fadâilü'l-Kur'an, 7; Müslim, Fedâilü's-Sahabe, 99, 50; Nesâî, Sıyam, 2; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, I, 288, 325; İbn Hacer el-Askalânî, Fethu'l-Bârî, Mısır 1301, IX, 41 ; İbn Sa'd, Kitabu't-Tabakâti'l-Kebir, Leiden 1940, II, 3; İbn Kesir, Fazailü'l-Kur'an, Beyrut 1987, s. 83-84*).

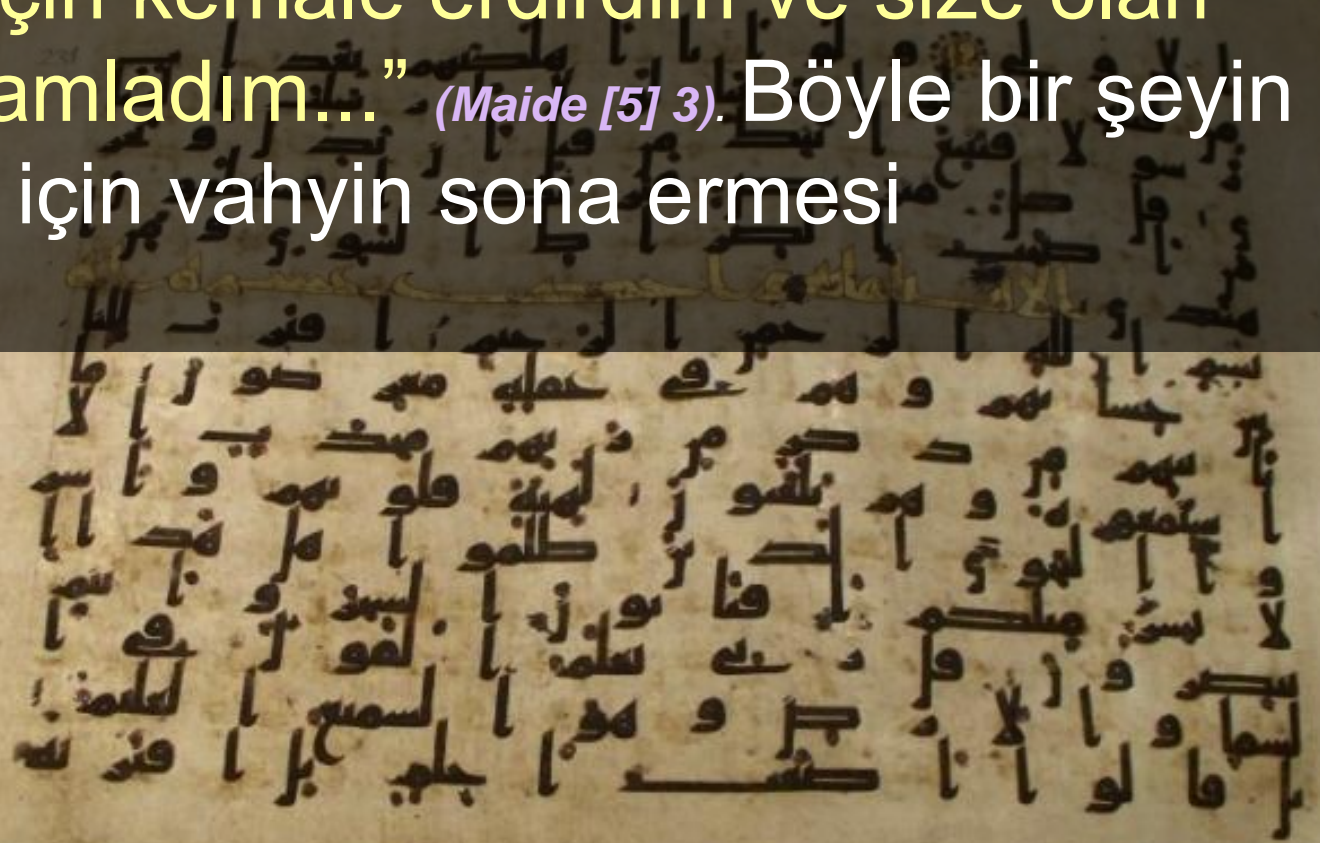

Kur'an Niçin Peygamberimiz Hayatta İken Kitap Hâline Getirilmedi?

Kur'an'daki ayetlerin sıralanışı iniş sırasına göre (*kronoloji*) değil, **Hz. Muhammed**'in işaretine göre çeşitli surelerdeki yerlerine yerleştirilmesi suretiyledir (*Hadis, Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an, 3086*). **Hz. Muhammed** hayatta bulunduğu sürece yeni vahiyler gelebileceğinden Kur'an ayetleri bir kitap hâlinde düzenlenemedi.

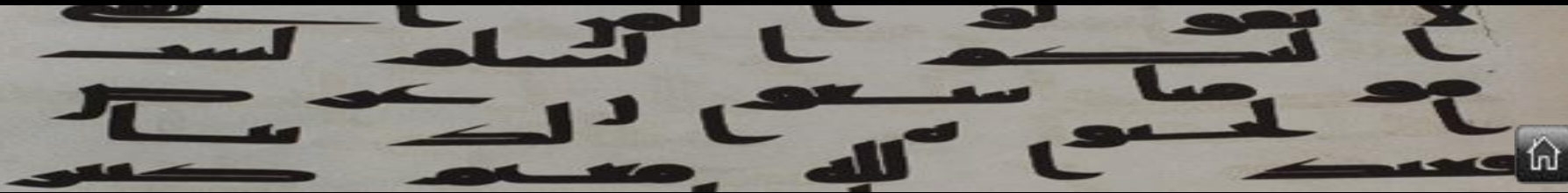

Hatta Kur'an'ın indirilmesi, onun vefatından 9 gün öncesine kadar devam etti (Zerkani, Meahilü'l-İrfan Fi Ulumi'l-Kur'an, I, 97). En son inen ayet: "...Bugün dininizi sizin için kemale erdirdim ve size olan nimetimi tamamladım..." (Maide [5] 3). Böyle bir şeyin yapılabilmesi için vahyin sona ermesi gerekiyordu.

Rasulullah Dönemi Arap Yazısı

Rasulullah dönemindeki Arap yazısı çok ilkel olduğu için bugün ifade ettiği manayı ifade etmiyordu. **Kurralar** (*Ezbere dayalı olarak Kur'an okuyan kişiler*), yazılı halde iken oldukça ilkel bir durumda olan Kur'an vahiylerini tecvidiyle, harekesiyle son derece düzgün ve doğru okuyabiliyordu. Fakat o sırada telaffuz özelliklerini yazılı metinlere yansıtabilecek çapta imla işaretleri, nokta hareke vs. yoktu (*Prof.Dr. Murat Sülün, Kur'an Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi, 98, 101*).

Rasullah'ın vefatından sonra **Yemame Savaşı**'nda birçok hâfız şehit düştüğü için, Kur'an'ın derlenip toparlanmasının zorunluluğu doğdu. **Hz. Ömer**, halife **Hz. Ebu Bekir**'i bu konuda ikna etti. **Hz. Ebu Bekir** de **Zeyd ibn Sâbit**'i bu işle görevlendirdi. **Zeyd** genç bir hâfızdı, vahiy kâtipliği yapmıştı ve son arzada hazır bulunmuştu. Dolayısıyla Kur'an'ın son şekli hakkında sağlam bir bilgiye sahipti.

Zeyd ibn Sâbit toplama görevini; hâfızlık, vahiy kâtipliği gibi niteliklerine rağmen, sırf sahabenin içine sinsin diye titiz bir yöntem takip ederek gerçekleştirdi. Tüm yazılı metinleri, iki şahitle birlikte talep etti ve bunları, herkesin ezberiyle pekiştirdikten sonra bir kitap hâline getirdi. Bu kitaba ilk olarak **Mushaf** (*iki kapak arasında toplanmış sayfalar*) adı verildi.

İslam devletinin sınırları genişleyip farklı coğrafyalarda Müslümanların sayısının çoğalması nedeniyle, okuyuş farklılıkları ve kargaşalar çıkmaya başladı. Böylece Kur'an'ı çoğaltma ihtiyacı doğdu. **H.z. Osman, Zeyd ibn Sâbit** başkanlığında 5 kişilik bir komisyon kurdu.

وَاللَّهُ يَكْتُبُ لَكُمْ
الْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ
وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ وَالْحَقَّ

Bu komisyon ilk mashaftan 6 adet çoğalttı ve camide Müslümanlara okuyarak herkesin onayını aldı. İlk mushaf daha sonra, koruyucusu olan **Hz. Hafsa**'ya tekrar teslim edildi. Ardından bu kopyalar **Basra**, **Kûfe**, **Mekke**, **Şam** ve **Medine**'ye gönderildi. **Hz. Osman**, bir tanesini de kendisi için alıkoydu. Bu mashaflar oralara, kurra hâfızlarla birlikte gönderildi.

اد من بين الذين
انزل عليهم الامم
ويعلموا انهم
من اولاد الله
الذين هم
الذين هم
الذين هم
الذين هم

Gerek **Hız. Osman** tarafından çoğalttırılan, gerekse de bunlardan çoğaltılan mushafların en eskileri İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi, İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi, Kayravan (*Tunus*), Londra Milli Kütüphanesi [British Library] (*İngiltere*), Kahire (*Mısır*), St. Petersburg (*Rusya*), Taşkent (*Özbekistan*), Paris Milli Kütüphanesi [Bibliothèque nationale de France] (*Fransa*) ve San'a Camii Kebir'de (*Yemen*) bulunmaktadır (Dr. Tayyar Altıkulaç, *Hız. Osman'a İzafe Edilen Mushaf-ı Şerif (Topkapı Sarayı Müzesi Nüshası)*, IRCICA Yay., İstanbul 2007).

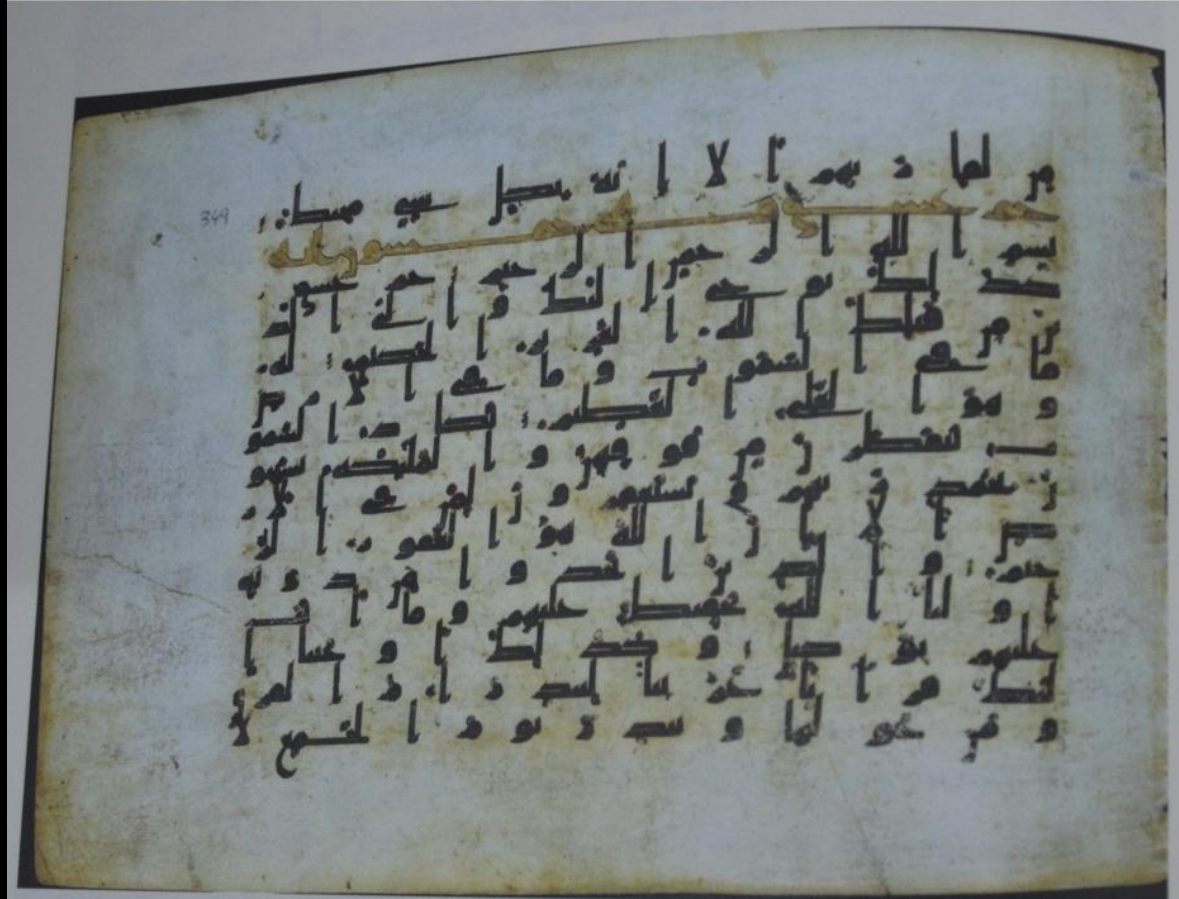
Kahire Mushafi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُرِيهِمْ آيَاتِهِ
وَالَّذِي يُخْرِجُ النَّوْمَ
وَالَّذِي يُخْرِجُ النَّوْمَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُرِيهِمْ آيَاتِهِ
وَالَّذِي يُخْرِجُ النَّوْمَ
وَالَّذِي يُخْرِجُ النَّوْمَ

Bu mushafların biçimleri, ölçüleri, satır sayıları farklı olsa da, kâtiplerin ufak tefek yazım hataları dışında birbirinin aynısı; ilk ve bugünkü mushaflarla paralellik içindedirler.

Türk-İslam Eserleri Müzesi Mushafı

San'a Mushafi

يا لو عدنا ركنكم طرد من. فل انتم
مستد ثوب لا تسنا حر و راحة ساعة و
لا ستمد مور و قالوا لذي منكم و
ان تو من هذا الممار و لا تا له و
تدنه و لو تد و اذ الكلام و مو و مو و مو
خذ و لله تد حج ستم الى سكر الله
ان هو اذ الله براسكتم و الله براسكتم
و قالوا لا الله لكنا مو من. قال الله
اسكتم و الله براسكتم و الله براسكتم
طرد نكم حرا لا ستم حاصم
باركتم من من و قال الله براسكتم
الله براسكتم و الله براسكتم و الله
اذ نامر و يا اذ نكم بالله و جعل له
ان دنا و اسم و الله له لما دنا و
العداب و جعلنا الا حلقه اعبه
الذيركم و اهل حرم و رالا ما حاكم
اسملون و ما انا سلبان في قد به من تد
الا قال من فو ها انا انا اسم الله به
ور و قالوا ان اسكتم و لا و ا و
له ا و قالوا ان اسكتم من. فل اذ من ستم

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Topkapı Sarayı Mushafı

اولئك هم من الله سينا اولئك
كثير النباه هم فيها جلد و
ز يوم ايستهم الله حميتا فليعوز
له كما خلعوا لكم و عيبوا
اسم خلا سيب الا انهم هم الص
يون اسطوط عليهم السيطر
فاسيهم كذا الله اولئك
حرب السيطر الا ان جرب
السيطر هم الحسد و ن جار الك
بزعاجك و ن الله و م سو له بار و
ليكن في الاك ايضكنا
الله على انا و م سلك انا الله فوع
حمد لئلا لا تخف فوما يومك و ن
بالله و اليوم الاجم بوض و ن من
حاذى الله و م قوله و اركا لولا
اياهم اواساهم اواساهم
و حيلة هم اولئك كذا
في فلو بهم الاين و ناك و م

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

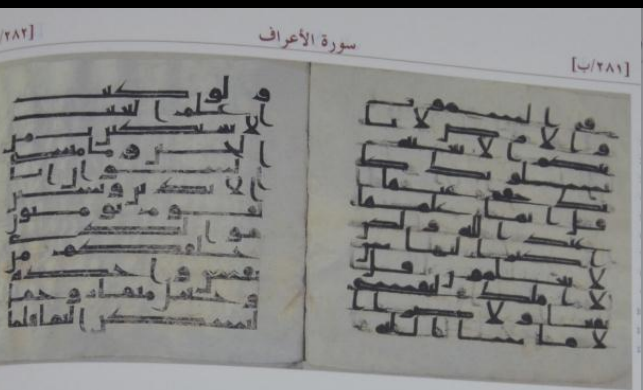

مصعب اياك يظنون و اصفه عدد د الله... ليس
 على الصفا ولا على الحصى ولا على الدر لا
 عدد و ما يظنون في حيا اخصوا الكعبين
 سواك اما على الحصى من سبل و الله عود د
 حيا... ولا على الدر اذا ما ا نوك اهلهم
 فلي لا احد ما اتملك عليه دو او او اصفه
 يظن من ايد مع... لا احد و ا ما يظنون
 بما اتملك على ا ادم يظن نوك و هم ا عبا
 د صوا بار نكو نوا مع الحواف و طبع الله
 على قلوبهم فهم لا يظنون... بعد دور النجم
 اذا د حياء الله ف لا يظن د و ان نوم ا حو
 ما نا الله من ا حو حه و سخر الله عبا
 و د سواك ثم ا د و ا ل على العيب و ا
 ليه و فستحده لما حبه يظنون... يظنون
 لله ا حه ا ا ا تظن الله ا حه صوا عبا
 فا عر صوا عبا ا حه د حرم و ما و عبا
 حبه عوا لما حوا نوا حصى... يظنون
 ا حه صوا عبا فار نكو صوا عبا فار الله
 لا يظن عن الله... الا حو
 ا حه حوا و عبا و ا حه د الا يظنون
 حه و ما ا ا ل الله على د سواك

باد حبه ا حه حوا حوا نوا حصى... فلا يظنون
 فلي و ليه ا حه حوا حوا نوا حصى... فلا
 د حه الله الى حوا حبه و ا سواك نوك
 لاد و حه فخر ان حوا حوا نوا حصى و ان يظنون
 عبا و ا ا حه د صبه بالفتوح و ا حه و ا حه
 و ا مع الحصى... ولا يظن على ا حه صبه ما د
 ا حه و لا تظن على قلوبه حوا و ا ا الله
 و د سواك و ما نوا و هم يظنون... لا يظن
 ا موكه و ا و ليه ا حه لاد الله ا حه
 ليه عبا ا حه نوا و ليه ا حه و هم
 حوا... و اذا ا حه سواك ا حه ا حوا
 لله و حه و ا مع د سواك ا حه و ا حوا
 ا حوا صبه و فوا د د ا حه مع ا حه
 د صوا بار نكو نوا مع الحواف و طبع على
 قلوبهم فهم لا يظنون... ا حه ا حوا و ا حوا
 ا حوا ا حه حه و ا ا موكه و ا حه و ا حوا
 ا حه ا حوا و ا و ليه ا حه ا حوا
 ا حه الله ا حه حوا حوا حوا
 ليه حوا حوا حوا ا حوا ا حوا ا حوا
 حوا ا حوا و ا حوا ا حوا ا حوا
 و عبا ا حوا حوا نوا الله و د حوا

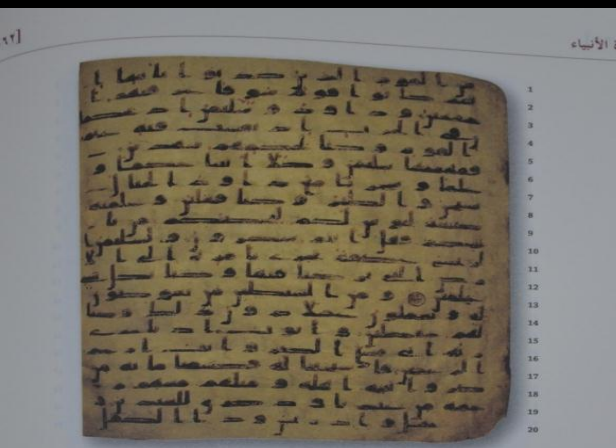
En eski mushaflardan bazıları, **IRCICA** (İslam Konferansı Teşkilatı Kültürel Alt Organı) tarafından yayınlandı. Bu yayınlarda, mushafların asılları ile birlikte, günümüz Arap yazısı ile yazılmış açıklamaları da bulunmaktadır.

Kahire Mushafı

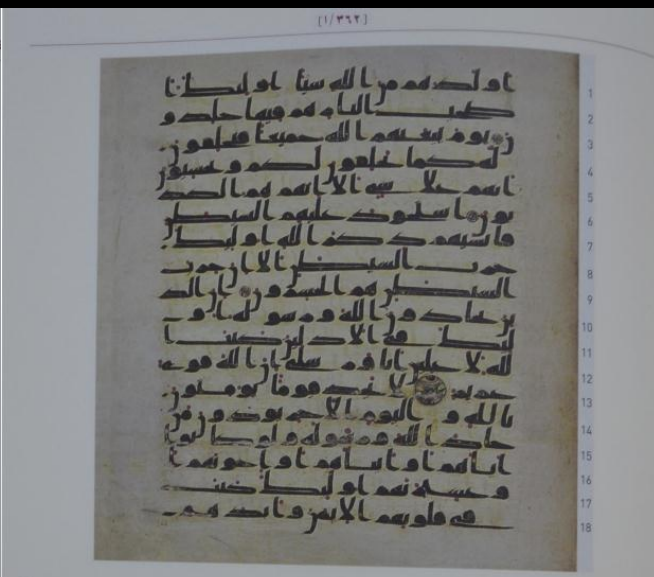
1 ولو كنت
2 اعلم الغيب
3 لاستكثرت من
4 الخير وما مسنى
5 السون انا
6 الا نذير وبشير
7 لقوم يومنون [188]
8 هو الذى
9 خلقكم من
10 نفس واحدة
11 وجعل منها زوجها
12 ليسكن اليها فلما

1 في السموت
2 والارض لا تا
3 تيكم الا بغتة
4 يسئلونك كا
5 ناك حفى عنها
6 قل انما علمها
7 عند الله ولكن
8 اكثر الناس
9 لا يعلمون [189] قل
10 لا املك لنفسى
11 نفعا ولا ضرا
12 الا ما شا الله

Sarai Mushafı

من القوم الذين كذبوا بآياتنا
تتهم كانوا قوم سوا فافترقهم
جمعين [177] وداود وسليمان اذ يحكما
ن في الحرت اذ نفتت فيه غنم
القوم وكنا لحكمهم شهدين [178]
فقمتهن سليمان وكلا اثنا حكما و
علما وسخرنا مع داود الحبال
وسبحن والطير وكنا قلعين [179] وعلمته
صنعة ليويس لكم لتحصنكم من با
سكم فهل اتم شكرون [180] ولسليمان
11 لريح عصفرة تجرى بامرنا الى الا
12 رض التي ركبتا فيها وكنا بكل شى
13 علمين [181] ومن الشيطان من يهوسون
14 له ويعملون عملا دون ذلك وكنا
15 لهم حفطين [182] وايوب اذ نادى
16 ربه انى مسنى الضر وانت ارحم
17 الرحمين [183] فاستجيبنا له فكشفنا ما به من
18 ضر واتيناه اهلته ومثلهم معهم ر
19 حله من بعد ذل وجرب للعبدين [184] و
20 من قبل ان يرسلا الى الكفل

Topkapı Sarayı Mushafı

اولدهم من الله شيئا اولئك ا
1 صاحب النار هم فيها خالدو
2 ن [177] يوم يعثهم الله جميعا فيحلفون
3 له ان لا يرجعوا اليه الا ان يامرهم
4 انهم عدا سى لا انهم هم اعدا
5 حزب الشيطان الا ان حزب
6 فانسبهم ذكر الله اولئك
7 حزب الشيطان الا ان حزب
8 في قولهم الاين وايدهم

10 بين يحدون الله ورسوله او
11 لئك في الاذلين [180] كتب ا
12 لله لاغرين انا ورسلى ان الله قوى
13 عويى لا تخذ قوما يهتدون
14 من الاين انهم هم اعدا
15 حاد الله ورسوله ولو كانوا
16 اباهم او ابناءهم او اخوتهم ا
17 وعشيرتهم اولئك كتب
18 في قولهم الاين وايدهم

Surelerin iç bütünlüğü, yani ayet sıralaması, Hz. Peygamber uygulamasına dayanmakla birlikte, surelerin sıralanışı ve isimlendirilişi büyük ölçüde ashabın icraatıdır (Prof.Dr. Murat Sülün, Kur'an Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi, 111, 130).

İlk mushaflarda ayetleri ayıran işaretler ile hareke ve harflerin noktaları da yoktu. Fakat İslamiyet yayılıp Kur'an'ın okunmasında çeşitli hatalar ortaya çıkınca, Mushafların harekelenmesi **Ebu'l-Esved ed-Düeli** (ö. 688) tarafından yapılmıştır. Mushaflar siyah renkli mürekkeple yazıldığından dolayı harekeler için, başka renkler kullanılmıştır.

Kur'an Değişmiş Olabilir Mi?

“Hiç kuşkusuz, o Kuran'ı biz indirdik; her hâl ve şartta onu muhakkak koruyacak olan da biziz.”

(Kur'an, Hicr [15] 9).

Bir şeyin değiştiği iddia edilebilir. Fakat bu, ispat edilmediği sürece dikkate alınmamaktadır. Kur'an'ın değişmiş olabileceği düşüncesi ileri sürülebilse de bu konuda sağlam bilimsel bir kanıt bulunmamaktadır.

İncil'e uygulanan metin tenkidi (*Textual criticism*) çalışmaları sonucunda 200.000 kadar farklılık görülmüştür. Bu farklılıkların 7/8'inin yani 175.000 kadarının önemsiz farklılıklar olduğu bildirilmiştir. Aynı metodu Kur'an'a uygulamaya çalışmış olan **Theodor Nöldeke**, **Julius Wellhausen**, **Arthur Jeffery Arberry**, **Régis Blachère**, **Richard Bell** ve gibi birçok doğu bilimci, kayda değer hiçbir sonuç alamamışlardır (*A. Robert, A. Feuillet, Introduction a La Bible, I, 111'den naklen: Prof.Dr. Suat Yıldırım, "Muasır Hıristiyanlığın İslam'a Bakışı (3)," Yeni Ümit Derg., Ekim-Kasım-Aralık 1989, sayı: 6, s. 7).*

Fransız din araştırmacısı **Louis Leblois** bu konuda şöyle demektedir: “**Bugün Kur’an kayda değer herhangi bir değişikliğe uğramamış tek mukaddes kitaptır.**” *(Louis Leblois, Le Koran et la Bible Hebraique, Paris Fishbacher, 1887, s. 54).*

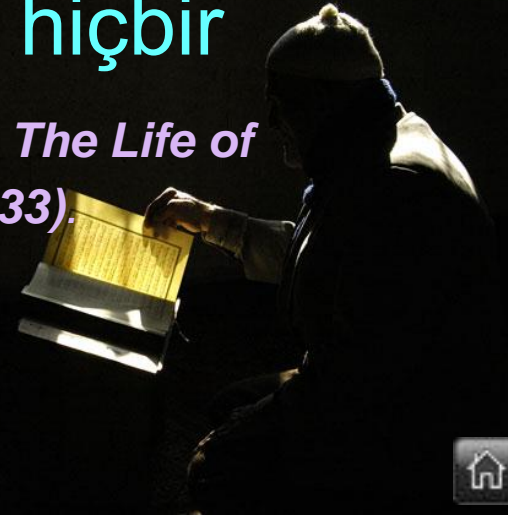

William Muir ise bu görüşü ondan çok önce ifade etmiştir:

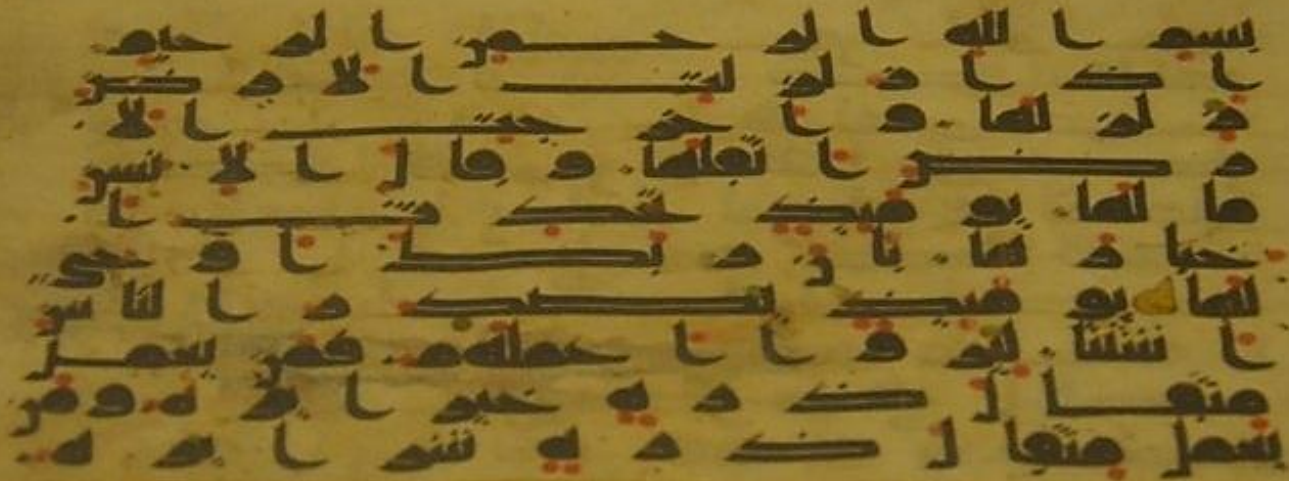

“(Halife) Osman tarafından asıl kopyadan çoğalttırılan mushaf, elden ele herhangi bir değişime maruz kalmaksızın bize kadar ulaşmıştır. Bu kopya o kadar iyi korunmuştur ki, geniş İslam âleminde yayılmış olan sayısız Kur’an kopyalarının hiçbirinde önemli, hatta denilebilir ki, önemsiz hiçbir değişiklik mevcut değildir.”

(William Muir, The Life of Mahomet. Aktaran: B. St. Hilaire, Mahomet et Le Koran, s. 33).

“Hiçbir din kurucusunun mesajı (Hz.)
Muhammed’in tebliği kadar güvenli bir
şekilde bugüne intikal etmemiştir.” (Rudi Paret,
Kur’an Üzerine Makaleler, çev. Ömer Özsoy, Bilgi Vakfı Yay., Ankara
Kasım 1995, s. 169).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ
عَلَيْنَا الْقُرْآنَ الْعَرَبِيَّ
مَعْلُومًا وَقَدْ تَجَلَّى
عَلَيْهِ الْوَجْدُ الْكَافِرُ
الَّذِي كَفَرَ بِالْحَقِّ
إِذْ جَاءَهُ بِالْبَيِّنَاتِ
فَأَعْرَضَ عَنْهَا فَاغْرَبَ
أَلْفٌ مِنْ أَهْلِ الْبَلَدِ
وَكُلٌّ مِنْهَا أُمَّةٌ
غَابِرَةٌ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Kaynakça

- **Altıkulaç**, Tayyar, Hz. Osman'a İzafe Edilen Mushaf-ı Şerif (Topkapı Sarayı Müzesi Nüshası), IRCICA Yay., İstanbul 2007.
- **Birişik**, Abdülhakim, "Sure," Diyanet İslam Ansiklopedisi, XXXVII, 538-539.
- **Kılıç**, Sadık, "Kur'an'ın Cem'i Meselesi," Atatürk Üniv. İslami İlimler Fak. Derg., IV, Ankara 1980, s. 261-277.
- **Maşalı**, Mehmet Emin, "Mushaf," Diyanet İslam Ansiklopedisi, XXXI, 242-248.
- **Sülün**, Murat, Kur'an Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi, 2. bsk., Ensar Neşr., İstanbul Nisan 2013.

Dr.Nurullah ABALI

Kasım 2015

